

Dnr 2015-000237

Nämnden för
Statligt Stöd till Trossamfund

Åsa E. Hole
Tel.08-453 68 72

Till
Kulturdepartementet
103 33 Stockholm

Ert diarienummer: Ku2015/01119/KL

Yttrande över betänkandet (SOU 2015:26) Begravningsclearing

Nämnden för Statligt Stöd till Trossamfund (SST) har anmodats yttra sig över rubricerat ärende. SST har inget att erinra vad gäller en övergång till en enhetlig clearings-taxa. Nämnden vill dock yttra sig angående bristen på medverkan och delaktighet av trossamfunden i utredningen, samt om hur förslaget om hur kostnaden sammanställs och fastslås.

Andra trossamfund än Svenska kyrkan

Medlemsantalet i Svenska kyrkan beräknas i dagsläget till ca 6 miljoner. Sveriges befolkning beräknas till ca 9,6 miljoner. Dessa siffror visar att cirka 38% av de boende i Sverige tillhör ett annat trossamfund, eller har valt att inte alls vara medlem i något trossamfund. Enligt begravningslagen finns krav på att samråd ska finnas för de som inte tillhör ett kristet trossamfund. Det är därför olyckligt att representationen vad gäller mångfald i utredningsarbetet inte fått vara bättre. Vad som anses tillräckligt och skäligt enligt Svenska kyrkans medlemmars behov är inte självklart tillräckligt enligt andra trossamfund. Ett exempel på en stor grupp berörda är de som räknar sig som judar och vilka har helt andra marginaler vad gäller tillräcklig gravplatstid och den kostnad detta innebär. Det hade varit önskvärt att den typen av synpunkter på ett bättre sätt hade tagits in i arbetet. Det är dock positivt att enskilda begravningsplatser i utredningen föreslås en ersättning motsvarande den generella, vilket inte fullt ut möter de önskemål som vissa trossamfund kan ha, men ändå till viss del synliggör deras del i det svenska civilsamhället.

Kostnadsberäkning

SST uppskattar den förenklade, enhälliga, kalkylen för beräkningsunderlag för en enhällig taxa som, i sin tur, förenklar clearing. Det kan dock anses oskäligt att ersättningsnivån för kistgrav, urngrav och kolumbarium likställs. Förutom att markkostnad, allmän skötsel och tillgänglighet varierar mellan stad och landsbygd är det inte verk-

lighetsbaserat, om än enkelt, att gör så. Här igen tar inte utredningen tillräcklig hänsyn till den procentsats av kistgravar som utgörs av behovet från andra religioner än de kristna. Det kan knappast vara utredningens ambition att ”straffa” områden i Sverige där antalet icke kristna är betydligt högre än snittet. Likaså bör förslaget till fördelningen vad gäller innerstadsförsamlingarna i Stockholm särskiljas.

En synpunkt som SST även framfört i sitt yttrande gällande *SOU 2013:82 Begravning – återvinning, nya begravningsmetoder och enhetlig begravningsavgiftssats* gäller incitament att hålla kostnaderna nere. Clearingkostnaden stiger självklart om den enhälliga begravningsavgiftssatsen stiger. Det finns, enligt SST:s mening, ingen broms- eller tröghetsfunktion i det föreslagna systemet vilket möjligen kan visa sig bli en mycket dyr erfarenhet. Att uppräkningsår sker vart femte år kan därför under början av tillämpningen bli mycket påfrestande för systemet. Samtidigt torde kostnaden för den administration en årlig uppräknings generellt skulle kräva bli orimlig. Ett förslag kan därför vara att efter övergången till det nya systemet lägga in möjligheten att göra en engångsavstämning efter två år och sedan övergå till det föreslagna fem åren.

Punkt 7.2.2 redovisar möjligheten till minskad arbetsinsats av SKKF och Svenska kyrkans arbetsgivarorganisation som en av de besparingar systemet förväntas ge. Men tillämpningsfrågor och den skäligen service civilsamhället i stort har kring dessa frågor, måste bemötas och besvaras av någon. Vem tar det ansvaret? Det är, trots allt, endast för samhällsinnevägnas (framtida) behov som systemet skapas och tillämpas. Detta är alltså endast en fiktiv besparing som istället måste föras över på annan ansvarig.

Tid för ikraftträdande

Förslag för tid för ikraftträdande är redan 2016. SST ser ingen nytta med att hasta fram denna förändring. Den tidsbesparing man hoppas nå genom ett så tidigt ikraftträdande kommer, vilket vi kan se av tidigare liknande agerande, kosta betydligt mer i frustration och uttryck för bristfällig delaktighet av civilsamhället och är därför inte något att eftersträva som en vinst.

Stockholm den 27 juli 2015

Åke Göransson
Generalsekreterare
SST